

Suomi voi menestyä tulevaisuudessa vain osaamisella ja innovaatioilla – uudistuksia tarvitaan nyt

Hyvinvoivan Suomen turvaaminen edellyttää kestävästä talouskasvusta. Tällä hallituskaudella muun muassa Teknologianeuvottelukunta, Kestävän kasvun työryhmä, Parlamentaarinen TKI-työryhmä ja Tekoäly 4.0 -ohjelma ovat nostaneet esiin huolensa pitkään jatkuneesta heikosta tuottavuus- ja talouskasvusta sekä Suomen kansainvälisestä kilpailukyvyistä. Työryhmät ovat raporteissaan esittäneet lukuisia samansuuntaisia toimenpiteitä näiden haasteiden voittamiseksi.

Tässä yhteisessä julkilausumassa me, työryhmien puheenjohtajat, korostamme, että kestävästä talouskasvun saavuttamiseksi on investoitava tulevaisuuteen. Tämä tarkoittaa investointeja osaamiseen, tutkimukseen, kehitykseen, innovaatioihin ja uusien, erityisesti kestävästä kehitystä tukevien teknologioiden hyödyntämiseen.

Olennaista on, että nämä yhteiset tavoitteet kirjataan hallitusohjelmaan.

Pikaiset uudistukset välttämättömiä hyvinvointimme turvaamiseksi

Menestymme erinomaisesti monilla kansainvälisillä mittareilla. Olemme kyvykäs ja onnellinen kansa, jolla on ensiluokkaiset valmiudet menestyä erityisesti teknologia-aloilla. Hyvistä kansainvälisistä ranking-tuloksista huolimatta olemme alisuoriutuja. Erinomaiset edellytykset ovat olemassa, mutta määrätietoinen ja kunnianhimoinen toiminta puuttuu. Suoriutumisen tasoa on saatava nostettua.

Tuottavuus ja korkeampi arvonlisä syntyvät tukemalla yritysten innovaatiotoimintaa, panostamalla uutta, korkeatasoista tietoa tuottavaan tutkimukseen, kannustamalla yrityksiä ja tutkimustahoja yhteistyöhön, panostamalla investointiympäristöön sekä huolehtimalla osaavan ja hyvinvoivan työvoiman saatavuudesta. Yritysten kasvu tapahtuu Suomessa, mikäli Suomi toimintaympäristönä pärjää kilpailijamaiden kanssa. Ilman korjaavia toimenpiteitä Suomen riski on, että menetämme osaajia, tuotantoa ja tuotekehitysinvestointeja ulkomaille.

Tehokas TKI-järjestelmä ja tiivis yhteistyö uudistuksen perustana

Suomen T&K-investointien kehitys on ollut pitkään laskeva ja T&K-menojemme BKT-osuus laski vuosina 2014-2018 toiseksi eniten maailmassa. Julkisen T&K-rahoituksen ennakoimattomuus onkin yksi Suomen TKI-järjestelmän heikkouksista. Tarvitsemme toiminta- ja rahoitusmalleja mahdollistamaan tutkimus- ja yrityskehityksen pitkäjänteisen yhteistyön ja aidon yhteiskehittämisen eri teknologia-alueilla. On varmistettava julkisen T&K-rahoituksen tasapainoinen ja vaikuttava kohdentaminen. Julkisten investointien kasvattamisen ohella on välttämätöntä vahvistaa myös yksityisen sektorin vastuunkantoa sekä T&K-kehittämispäätösten kasvattamista. TKI-järjestelmää on kehitettävä kokonaisuutena, jossa tunnistetaan eri toimijoiden tarpeet ja roolit.

Osaaja- ja osaamispuola kasvun esteenä

Osaavan työvoiman ja osaamisen saatavuus on aito haaste ja kasvun este erityisesti teknologia-alalla ja valmistavassa teollisuudessa. Osaavan työvoiman saatavuus on myös merkittävä investointipäättöksiin vaikuttava tekijä. Suomen vaarana on jäädä nykyisen osaajakehityksen takia matalan tuottavuuskehityksen uralle, joka ei houkuttele yritysten TKI-panostuksia, eikä ekosysteemien syntymiseen edellyttäviä investointeja. Osaajavajeeseen tulee vastata riittäväillä panostuksilla kotimaisen osaamistason nostamiseksi sekä työperäisen maahanmuuton lisäämiseksi. Tutkimus- ja

kehitysrahoitusta suunnatessa on huomioitava, että TKI-toiminnan lisääntyessä saadaan myös uusia osajia. Kilpailemme huippuosajista globaaleilla markkinoilla, joten Suomen ja suomalaisten yritysten sekä tutkimusorganisaatioiden vetovoimaa on lisättävä kansallisesti ja kansainvälisesti.

Hallinnon siilot on mahdollista ylittää uusilla toimintamalleilla

Uudistukset edellyttävät väistämättä investointeja tuottavuuden ja talouskasvun edistämiseksi. Lisäksi tarvitsemme aktiivista, pitkäjänteistä politiikkaa ja toimeenpanoa tukemaan teknologian kehittämistä ja hyödyntämistä. Näiden toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden varmistamiseksi on kehitettävä poikkihallinnollista ohjaus- ja seurantamallia valtioneuvostossa. Esimerkiksi tutkimus- ja innovaationeuvoston tai DDH-ministerityöryhmän ja digitoimiston roolia vahvistamalla poikkihallinnollista ohjausta on mahdollista edistää. Tämä toisi tehokkuutta, vaikuttavuutta ja ohjattavuutta useiden politiikkalohkojen toimille, mikä on edellytys kansainvälisessä kilpailussa menestymiselle.

Pekka Ala-Pietilä

Puheenjohtaja, Kestävän kasvun työryhmä

Jussi Herlin

Puheenjohtaja, Tekoäly 4.0 ohjelma

Matias Mäkynen

Puheenjohtaja, Parlamentaarinen TKI-työryhmä

Risto Siilasmaa

Puheenjohtaja, Teknologianeuvottelukunta